

INSERȚIUNI:

se plătesc cu prețuri foarte reduse.

Manuscrisurile sunt a se adresa redacției și acelea nu se înapoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ACTIVITĂȚEA

ABONAMENT:

Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor.

Pentru plugari—țărani pe an 4 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe an 16 franci.

Un număr costă 12 bani.

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Procesul „Cărții de Aur”.

Publicăm mai la vale în traducere românească întreaga *acusă* ridicată din partea procuraturii din Cluj în contra domnului Teodor V. Păcățian, pentru unele părți din tomul prim al »Cărții de aur«, în care ochiul ager și pururea veghiător al procuraturii maghiare a descoperit delict de *agitație* și *ațfăare*, fapte punibile amândouă.

8399 k. n.
1902

Având în vedere decizia din 23 I. c. numărul 8529 al senatului de *acusă* dela tribunalul reg. din Cluj, în care se decretează încheierea cercetării în contra lui Teodor V. Păcățian pentru *agitație*, subștern următoarea

acusă:

Ridic *acusă* în contra lui Teodor V. Păcățianu pentru delict de *agitație*, prevăzut în codul penal, paragraful 172 punct 1 și 2, și pentru delict de *ațfăare*, prevăzut în paragraful 173, săvârșite ambele în modul precisat în paragraful 171, fiind-că sub numele său, ca autor, a apărut în Sibiiu în anul acesta opul »Cartea de Aur, sau luptele politice ale Românilor de sub coroana ungară«, tomul I., în care se cuprinde și următoarele afirmări și expresiuni:

1. În capitolul »Introducere«, pe pag. 5, vorbind autorul despre existența dintru început a Românilor în patria aceasta, scrie:

...»din partea Maghiarilor, Sașilor și Săcuilor s'a legat faimoasa »uniune a celor trei națiuni«, în scopul de a nimici pe Români și de a le răpi drepturile avute... Nu ne-au putut nimici... Drepturile însă răpite ne-au fost, rînd pe rînd».

2. În capitolul »Biserica română sub principii calvini«, pagina 9, se spune:

...»Principele Rákoczi I., pe atunci domnitor al Ardealului, cu drept aproape dictatoric în biserică română, văzînd energia șefului bisericii române, a căutat să-l delature iute din post, ceea-ce 'i-a și succes, cu observarea tuturor formelor, pentru-că unii slabi de ațfăare din sinul bisericii române 'i-au dat mână de ajutor, și satisfăcînd dorinței exprimate din partea acestui contrar al bisericii lor, au depus din scaun pe propriul lor Metropolit.

Acest act rușinător s'a întîmplat la 1643, când din ordinul principelui Rákoczy I. s'a întrunit în Alba-Iulia un sinod general bisericesc, în scopul ca să judece pe Metropolitul Ilie Forest. Sinodul l-a aflat vinovat și l-a depus din metropolie, l-a lipsit chiar și de popie, și pentru a-l putea da pradă

cu desvîrșire dorului de răzbunare, 'l-a predat pedepsirii judecătorei civile».

3. În același capitol, pe pagina 19 și 20, se escrie:

...»Sinodul, amenințat de Calvinii și terorizat fără margini, a declarat vinovat pe metropolitul Sava, 'l-a destituit din demnitatea avută, și 'l-a dat pe mîna principelui Apafi, care 'l-a aruncat în temniță, în castelul său din Blaj, unde a fost tratat în modul cel mai neuman, suferînd bătăi și batjocuri din partea oamenilor lui Apafi.

Inercarea făcută din partea domnitorului țării românești, Șerban Cantacuzino, de a scăpa pe metropolitul Sava din mîinile tiranului principe Apafi a rămas fără succes, și metropolitul martir a trebuit să sufere mai departe chinuri și torturi, pentru-că din Blaj a fost dus la Vinț, unde a fost desbrăcat de hainele arhieriești, în semn de despopire, și a fost aruncat de nou în temniță, din care se scotea în toate Vinerile pentru a fi bătut cu ciomege, pînă-ce în cele din urmă a murit moarte de martir al bisericii sale, al credinței românești»...

...»Principele Apafi s'a infuriat și a ordonat, ca Metropolitul să fie bătut cu toioge».

»După Sava Brancovici a urmat în scaunul metropolitan din Alba-Iulia, pe rînd și în scurte intervaluri: Iosif, mort la 1682, Ioasaf, decedat la 1684, Sava III, mort la 1687, Varlaam mort la 1693, urmîndu-'i acestuia în scaun Teofil, ales la 18 Septembrie 1693. Schimbarea a fost deci atît de repentină în anii aceștia, încît poate da ansă la bănuiala, că mulți dintre metropoliții români numiți nu vor fi murit de moarte naturală.

»Intre aceste a murit și tiranul principe din Ardeal Apafi».

4. În capitolul despre »Activitatea dietei maghiare«, citîndu-se cei XXXI. articoli de lege sancționați, li-se face următoarea apreciere:

...»Nimeni nu va putea descoperi în ele nici umbra principului egalității și frățietății, nici chiar principul perfectiei libertății, ci din toate reese asigurarea supremației rasei maghiare asupra celorlalte popoare conlocuitoare în patria comună.

Nici nu se putea aștepta altceva dela o dietă compusă exclusiv din reprezentanții poporului maghiar.

Drepturi naționale s'au dat deci numai Maghiarilor, pentru-că toate aceste legi au fost aduse fără concursul popoarelor nemaghiare din Ungaria»...

5. În capitolul »Mișcarea Slovacilor« autorul reproduce pe paginile 222 și 223 din broșura »Der Slovaks«, scrisă de M. M. Hódza și apărută în Praga la 1848, rolul lui Samuil Hro-

bon, avut în congregația din 23 Martie 1848 a comitatului Liptau, scriind pe pagina 224 astfel:

»Poporul începî să tremure și să strige; se ridice pumnii și se amenințe pe servitorii maghiarismului, de origine slovacă, vrednici de compătimitoare. — »Afară cu blăstămății de Maghiari; nu ne trebuie aici Maghiari!«

După acestea autorul adaugă dela sine următoarele:

...»Influența cea mare ce o avea Hodza asupra poporului slovac a făcut, ca spiritele să se liniștească, și congregația comitatului Liptau a putut fi închisă fără de altcum inevitabilă vîrsare de sînge. Pentru-că poporul își făcuse deja planul, să deschidă toate ferestrele dela sala comitatului și pe toți Maghiarii să-i arunce afară pe fereastră. Ministrul-president Batyányi a dat un dorgatoriu strașnic fiscalului regesc din Liptau, pentru-că a tolerat astfel de mișcări, »mai bine zis excese« panslaviste, și 'l-a îndrumat, ca pe viitor să le surprime și să le impedece. Kossuth earăși (de altcum Slovac și el de origine), 'și-a vîrsat năcazul asupra conaționaliilor săi din Liptau într'o vorbire rostită în dietă, în care spunea, că pe toți cei-ce vor cuteza să mai pășească în public cu astfel de petițiuni, îi va trimite la — temniță. Singurul recept pentru liniștirea spiritelor agitate, cunoscut din partea Ungurilor!«...

6. În același capitol, pe pagina 229, comunicîndu-se petiția Slovacilor din Liptau, compusă în 10 Maiu 1848 și stătătoare din 14 puncte, se spune:

...»Dar' puterea de stat 'i-a luat din nou la goană pe Slovaci. Unii dintre fruntași au fost expulsați, alții întemnițați, și anume, pentru punctul 11 din petiție, în care ziceau Maghiarii, că se cuprind idei comuniste. Celor acușați 'li-s'a denegat chiar și apărarea și au fost condamnați ca pe cale statorială, ear' petiția, care circula printre Slovaci ca să o provadă cu subscrierea lor, a fost confiscată și ruptă în bucăți, și mișcarea Slovacilor a fost sufocată prin amenințări cu temniță grea și cu tragere în furci!«...

7. În capitolul »Simeon Bărnuțiu« autorul publică proclamația acestuia pe paginile 257, 258 și 259, proclamație ale cărei părți incriminate sunt următoarele:

»Ungaria invită Ardealul la uniune... Și Românul ce face? Dela aceasta îi depinde vieța sau moartea!«

Ascultați voi, strănepoții Românilor, ce trebuie să răspundeți Ungurului și Sasului! Răspundeți: »Nu ne unim pînă nu e ridicată națiunea română la acel rang politic, de care au desbrăcat-o națiunile: maghiară, sasă și sâcuiască...

Au scos'o din toate oficiile înalte regnicolare, și dacă totuși a voit să

aibă intrare, s'a cerut renunțarea la naționalitate și religione...

Dar' e aici ziua învierii!

Să mergem să delăturăm piatra de pe mormînt!

Să deslegăm lanțurile cari de o mie de ani țin legată națiunea română.

Preoți! Dacă sunteți părinți adevărați ai poporului, nu lăsați să-i fie nimicit dreptul...

Nu vă uniți, pentru numele Domnului...

Nu vom fi sclavii Ungurilor și ai Sașilor...

Afurisit să fie pentru totdeauna Românul, care cutează să lege uniune... Referitor la vorbirea aceasta (nu e vorbire, e proclamație! Red.) autorul face observarea:

...»In fine s'a aflat punctul, de unde trebuie pornită mișcarea națională a poporului român, și s'au aflat bazele pe cari poate să fie pusă politica viitoare a Românilor. Independentă națională pe seama Românilor și apoi vorbim despre uniune, mai nainte nu! Acesta era punctul de mîncare, aceasta era baza politicii românești. Bărnuțiu a aflat-o, a lui e gloria. Și obștea românească a acceptat-o, pentru-că din sentimentul public al obștei românești a fost ea scoasă!«...

8. În capitolul »Vorbirea lui Bărnuțiu«, înainte de publicarea vorbirii și în decursul publicării, autorul scrie astfel:

...»Și a vorbit ca un ațfăare, ca un sfânt, pentru-că glasul Domnului și glasul geniului națiunii române vorbea din el. În mijlocul unei tăceri, ca în mormînt, și-a expus Bărnuțiu vederile despre naționalitatea română, despre drepturile limbei române, înșirînd rînd pe rînd toate laptele Ungurilor, săvârșite în contra Românilor, pe cari i-au aflat totdeauna buni numai pentru a-i folosi de scară pentru a se înălța...

Ore lungi dearîndul a vorbit Bărnuțiu și mulțimea din biserică n'a oboșit ascultîndu-'l. Și dacă Bărnuțiu o zi întregă ar fi vorbit, cei din biserică ar fi stat pironiți la locurile lor și l-ar fi ascultat. Pentru-că balsam vindecător erau cuvintele sale și miere dulce era glasul său».

Părțile incriminate ale vorbirii lui Bărnuțiu, sunt următoarele: (Urmează pe opt pagini citațiuni din vorbire).

9. În capitolul »Trei adunări românești«, se publică procesul verbal luat în adunarea din Blaj, ținută la 25 Sept. 1848, și anume, pe pagina 426, începîndu-se astfel:

— »Impins de terorismul unguresc și de stoarcerile, jafurile, arestările, batjocurile, violențele, prigonirile și uciderile, cari au urmat în acel terorism nepomenit în această țeară, curse poporul român din toate părțile Transilvaniei la Blaj»...

10. In capitolul „Acțiunea lui Kossuth”, după publicarea numirii lui Récsy de ministru-president, urmează apelul comisiunii apărătoare de țeară din 10 Octomvrie 1848, provăzută cu subscrierile lui Kossuth Lajos și conte Eszterházy Mihály senior, referitor la care autorul scrie pe pagina 444 următoarele:

De altcum întregul apel a lui Kossuth, către Români, n'a avut alt scop decât deschiderea drumului pe seama Maghiarilor, ca să omoare pe Români unde numai pot, și atât de mulți, cât numai pot, — lucru ce s'a și întâmplat.

Pe acest teren s'a învîrtit acțiunea lui Kossuth!«...

11. In capitolul „Comitetul român de pacificățiune”, vorbinduse, că în urma înțelegerii luate între generalul Schuler și fruntașii români, cu delăturarea comitetului ales în Blaj, la 15 Maiu 1848 a fost instituit în Sibiu un nou comitet, se spune, că acest comitet și-a început activitatea cu două proclamațiuni, dintre cari una a fost adresată Românilor, cealaltă Maghiarilor și Sécuiilor, publicându-se cea dintâi pe paginile 451—454, cu următorul cuprins:

»Fraților Români! Știți bine și voi, și istoria încă arată invederat, câte rele au suferit România împreună cu Ungurii vieța lor n'a fost alta, fără numai o vale de lacrimi, o stare mai rea decât moartea și decât iadul însuși mai nefericită.

»Românii de atunci și până în ziua de astăzi n'au avut zi bună, n'au avut dreptate, nici milă înaintea domnilor ungurești.

»Românii au purtat toate greutățile țării pentru domniilor lor; cu mâinile lor i-au hrănit și i-au îngrașat cu sudoarea lor; ei au fost zidul de apărare în contra Turcilor și al altor vrăjmași și totuși pentru atâta credință cătră patrie și cătră domniilor lor, ei în loc de dragoste împrumutată n'au dobândit decât ura domnilor lor și în loc de recunoștință, batjocură; căci chiar legile ungurești, cari ar trebui să apere pe toți locuitorii țării deopotrivă, acelea îi osădesc pe Români.

...Cei-ce se gârboviseră mai înainte sub greutatea jugului unguresc, au început a se deștepta pe încetul din somnul cel de moarte, în care-i îfundase

tirănia ungurească... Ungurii chiar și libertatea care o au dobândit în acest an prin ștergerea iobăgiei celei rușinatoare de umanitate, li-o au înveninat cu uciderile și jaturile cele neomenesti, cari au început a le face îndată după-ce s'a șters iobăgia... Ei vreau să fie numai ei singuri domni și de aici înainte, ca să chinuiască pe Români în veci, cum i-au chinuit până acum.... Ce e mai mult, calcă în picioare poruncile împărătești, au omorît pe însuși chipul împăratului, feldmarșal-locțiitorul comite Lamberg... au adus țeara la primejdie de perire prin nelegiuirile cele înfiorătoare, care le-au făcut și le fac în toate zilele...

Toată națiunea română este în primejdie... legea noastră cea sfântă este batjocorită de păgâni... La arme dar, fraților, la arme... ca să nu mai fim străini în țeara noastră cum am fost sub tirănia ungurească.

Alergați, drept aceea, la arme, Români tineri! pentru-ca să vă luptați odată și pentru neamul vostru, căci pentru străinii cei nemulțumiți v'ați luptat destul...

Auzit-ați, fraților! cum au ucis la Români, toată vara, o ceată de Unguri turbați, cum i-au chinuit și cum i-au spânzurat acum de curând pe acei Români nevinovați, cari v'au voit binele vostru și n'au voit răul nimerei!

Pesta omoară pe chipul împăratului, Clujul și Oșorheiul spânzură oamenii nevinovați și călcară în tină sfânta cuminecătura!

La arme dar, fraților! la arme!«...
(Va urma).

Alegerea sămânței de grâu pentru sămănat și îngrijirea ei.

Pe lângă un pământ de o calitate bună, muncit la timp, bine și cu instrumente sistematice și pentru a ne aștepta la o recoltă satisfăcătoare (bună), trebuie să avem în vedere și calitatea sămânței ce sămănam, că dela acest factor principal depinde reușita noastră. Numai atunci vom avea o recoltă bună și frumoasă (în calitate), când pe lângă alte munci vom sămăna și sămănta de o calitate bună și curată.

Sămănta în primul rând trebuie să fie nouă, bine aleasă de corpurile străine, ca săcara, măzăricea, neghina și mălura (tăciune), precum și de sfărâmturi de grâu (boabele sparte de mașină), trebuie să fie uniformă în bob, să fie recoltată dintr'un grâu ajuns la deplina lui coacere. Grăul rezervat pentru sămăntă să alege dintr'un grâu, ce nu e infectat de mărură.

Nici-odată un cultivator nu are mai bună ocazie a-și alege bine sămănta, ca acum la sămănat, căci celelalte lucrări în timpul vegetației, ca săcărutul și plivitul neghinei și altele nu fac nimic în raport cu marele folos ce-l va avea alegându-o bine acum.

Pentru a curăța grăul de corpurile străine sus arătate, ne servim de: mașini de vânturat, ciur, trior, etc.; ear' pentru mărură îl salamurăm cu diferite salamuri. Așadar' un cultivator trebuie să aibă în vedere următoarele:

1. Dacă reînțește sămănta să și-o procure dela firme de încredere, așa, ca să nu fie veche sau infectată de mărură, deși s'ar părea curată.

2. Să nu samene pe un loc unde a mai avut grâu și a fost plin de mărură, căci această boală prin spori ei, scuturându-se, infectează locul; e bine, ca în acel loc să samene alte plante prășitoare timp de 2—3 ani, știut fiind, că de regulă generală e: că grâu după grâu să nu se samene.

3. Să nu samene nici-odată grâu ne triolat și nesalamurat, căci atunci mărura ar distruge $\frac{1}{4}$ din suprafața cu grâu sau chiar și $\frac{1}{2}$; atât mărura, cât și celelalte corpuri străine, micșorează valoarea grăului, vinzându-l totdeauna cu un preț mai mic.

4. Să nu samene nici prea de timpuriu, nici prea târziu, căci sămăntându-l prea de timpuriu, înainte de 25 August, timpul fiind prea călduros vom avea viermi mulți, cari ne strică grăul, sămăntându-l prea târziu, vom avea mărură multă și grăul nu ar avea timp să intre în eamnă cu putere și înfrățit.

Afară de aceste îngrijiri sămănta trebuie să se conserve bine, în locuri uscate și aerisate. O sămăntă rău păstrată, udă sau în magazii jilave, nici-odată nu va răsări toată, în acest caz sămănta trebuie des dată la lopată, spre a se usca bine și pe urmă să o încerce. Incercatul se face punând un număr de

100 boabe într'o lădiță, cu pământ, se va uda din când în când și se va vedea câte boabe n'au răsărit, această diferență o vom adăuga în plus pe lângă cantitatea ce avem a sămăna, la pogon. Incercatul se mai face și între 2 petece de postav, se udă din când în când, ținându-se la un loc căldicel.

(Va urma).

Mangra și earăși Mangra.

Banca »Victoria« din Arad, se vede treaba, că nu prea e îmbulzită cu depuneri, decând s'a amestecat, nu în joțul dela bursă, ci în jocul cu alegerea de vladică a membrului ei din direcție, Vasile Mangra, călugărul. Această împrejurare, gingașe pentru bancă, face pe corifeii ei, ca în continuu să răspândească vestea, că Mangra e întărit de episcop, deși se știe, că în toată Pesta numai comicul Solymosi dela teatrul popular, precum și de Mangra poreclitul »trădător« Alexics mai dă crezământ palavrelor clicei din Arad. Acești doi mangriști neavând nici o trecere pe la guvern, firesc lucru, că nu pot știi nimic despre decizul ce se va lua, cu atât mai puțin pot ei să știe decizul Preainalt.

După-cum noi suntem informați, guvernul până acum n'a adus nici o hotărîre în cauză, ci s'a restrins la stringerea datelor, privitoare la trecutul lui Mangra. Adunarea datelor n'a obosit guvernul, căci în urma unui proces, s'au putut câștiga date întărite cu jurământ și astfel există dovezi vrednice de crezământ.

Călugărul Mangra, strîns cu ușa, a trebuit să intenteze proces dlui Emanuel Mangrașiu, fost colaborator la »Tribuna Poporului«. Acusatul, dându-i-se dreptul de dovedire, și-a numit martorii, ear' aceștia au și fasonat deja, de așa, că Mangra nu că va ajunge cândva episcop, dar' trebuie să-și piardă și actualul post, întocmăi, »ca și Mănegușii«, cu care, în ce privește vieța morală, așa de mare asemănare are.

Din fasiunile martorilor reiese, că Mangra a colectat bani pentru monumentul lui Diaconovici-Loga, între alții, dela doi martori-protopopi, dar' banii i-a păpat el, ceea-ce dovedesc cei din fruntea »Reun. inv.« din diecesa Caransebeșului. S'a dovedit, apoi, că fata Rácz Vilma din Arad a zăcut în spital din pricina călugărului V. Mangra, și că fata, conform atestatului medical, va fi lipsită de copii pe întreaga vieța, tot din cauza monachului Celibidache. Cunoscuții milioneri din București, frații Popovici au dovedit, că Mangra, cu reverență cu tot, a fost udat cu un ud neexprimabil în o stradă principală a orașului București, unde s'a fost dus, fără de a-și cere îngăduință dela episcopul eparchiei căreia aparține.

FOIȘOARA

HONORÉ DE BALZAC.

El Verdugo.)

Clopotul orașului spaniol Menda tocmai sunase miezul nopții. În acel moment un tânăr oficer francez, răzimat de marginile unei terase lungi, în mijlocul căreia era castelul de Menda, părea confundat în gânduri foarte adânci. Șia situația era atât de frumoasă, încât nici-odată oră, poziție și noapte nu putură fi mai favorabile gândurilor, decât atunci. Frumosul cer al Spaniei își întindea bolta sa albastră, ear' stelele și luna, aruncau razele lor argintii și luminau într'un mod feeric valea încântătoare, care se desfășura cu cochetărie la picioarele tinărului oficer. Având lângă el un portocal înflorit, oficerul privea înainte, la orașul Menda, care părea, că se adăpostise de su-

„El Verdugo“ este un cuvânt spaniol și înseamnă: „Căldură“. Întemplierile descrise în nuvela aceasta se petrecură în vremea crâncenelor războaie ale lui Napoleon I., în Spania.

flărilor vînturilor de nord, lângă stâncile pe care era zidit castelul. Ear' dincolo de stânci, în apă, razele lunii formau niște dungă deschise, care se întindeau pe fața întinsă și albastră a apei și formau astfel un tablou dintre cele mai încântătoare.

Castelul de pe stânci era iluminat splendid. Sgomotele vesele ale unui baș, accențele orchestrii, risetele oficerilor și ale damelor ajungeau câte-odată până la el, amestecându-se cu sgomotul surd și îndepărtat, produs de valurile de apă.

Noaptea era răcoasă. Sufia un vînt ușor, care aducea mii de partumuri îmbătătoare dela mulțimea de flori ce se aflau prin grădinile castelului.

Castelul de Menda era al unui marchis spaniol, care locuia acolo împreună cu familia sa.

Înainte de a veni pe terasă, tinărul oficer fusese la bal, în castel. Observase, că cea mai mare dintre fetele marchisului spaniol îl privea mereu și cu un interes plin de o tristeță foarte adâncă. Clara era foarte frumoasă, și deși mai avea trei frați și o soră, averile marchisului de Leganes păreau destul de mari, ca să facă pe tinărul locotenent Victor Marchand să creadă, că fata are o zestre mare. Dar' cum se îndrănească-a-și închipul măcar, că fata nobi-

lului celui mai mândru din toată Spania, de numele și de averea sa, ar fi dată unui fiu de comerciant din Paris! Și afară de aceasta, Francezii erau urgisiți în Spania.

Marchisul fiind bănuț de generalul francez G. t. r., care guvernă provincia, că pregătește o răscăală în favorul lui Ferdinand VII., batalionul comandat de Victor Marchand venise în garnisoană la Menda, pentru a ținea în frâu populațiunea marchisului de Leganes. O depeșă de curând sosită dela mareșalul Ney adusesse vestea, că Englezii vor debarca în curând pe mal și, că marchisul de Leganes e om înțeles cu cabinetul din Londra.

Din cauzele acestea, cu toată buna primire pe care o făcuse marchisul spaniol lui Victor Marchand și soldaților sei, tinărul oficer era foarte îngrijat. Ajungând pe terasă, unde venise să inspecteze situația orașului și a satelor încredințate lui, se întreba cum să explice pretenția, pe care i-o arătase marchisul. Dar' pentru moment aceste gânduri fuseseră risipite prin niște lucruri, cari îi atrăgeau atențiunea și mirarea. El observă, că orașul Menda era luminat, deși se ordonase, ca mai înainte de miezul nopții să nu mai fie în nici o parte lumină. După-ce încercă să-și explice această călcare a regulamentului din partea locuitorilor, găsi un mister cu atât mai neînțeles, cu cât el lăsase oficeri

însărcinați cu poliția de noapte și cu schimbarea rondurilor. Unde era poliția, unde erau oficerii? Ce se întâmplase? Și cu nerăbdarea tinereții, era să se arunce printr'un fel de subterană pentru a se coborî repede pe stânci și să ajungă în modul acesta mai curând, decât pe drumul obicinuit, la cel dintâiu post, când un sgomot ușor îl făcu să se oprească. Ii pără, că aude nisipul aleelor sunând sub pasul ușor al unei femei. În momentul acela un glas răgușit pronunță numele oficerului; el privi cătră intrarea subteranei și văzu ridicându-se încet capul soldatului, care-l însoțise la castel.

— D-ta ești, comandantul meu?

— Da! Ei și?... Ii zise încet tinărul oficer, care începuse să aibă unele presimțiri rele.

— Sălbaticii aceia de Spanioli nu mai au astempăr și mă grăbesc să-ți împărțesc unele lucruri, dacă îmi dai voie.

— Spune, îi zise Victor.

— Tocmai acum urmai pe un om al castelului, care trecuse pe aici cu un felinar în mână. Un felinar e grozav de suspect. Au de gând să ne mănânce, imi zisei eu și mă luai în urma lui. Și, comandantul meu, descoperii la trei pași de aici, pe o stâncă, mulțime de lemne.....

„ALMANACHUL“
societății de lectură
„PETRU MAIOR“
BUDAPESTA 1901.
O elegantă carte de 144 pag.
format 8° mare
EDIȚIE DE LUX.
Se capătă la administrația
„Activitatea“ cu 4 coroane
+ porto 30 bani.

Insertiuni și reclame
se primesc la adm.
foii „Activitatea“.

Avis!

Subscrisul am o mașină de trierat
completă, purtată cu vapor, cu o pu-
tere de 4 cai, folosită de abea trei ani,
care o vînd din mână liberă cu con-
diții foarte ușoare.

Cugir, 12 Septembrie 1902.

Iacob Roth,
proprietar și neguțator.

BIBLIOGRAFIE.

»Isus Christos în cuvintele Sfin-
tei Scripturii«. Dl Dr. Petru Barbu,
profesor în Caransebeș, a publicat sub
acest titlu în editură proprie, un volum,
care conține momentele de frunte din
vieța lui Isus. Motivul autorului a
fost a conține în mod cronologic ceea
ce era fragmentar în firul Scripturii
și de altcum costisitoare. Din cartea
edată ori și cine își poate forma o idee
clară despre vieța Mântuitorului
Isus. Volumul are 168 pagini, cu 172
capitole. Prețul 2 cor. 50 fil.

O casă de vânzare!

Subscrisul sunt aplicat a vinde din
mână liberă casa mea proprie cu drep-
tul de cărcimă, trafică de tăbac și sare,
apoi boltă (neguțatorie), la un loc cer-
cetă, în fruntea comunei, constătătoare
din 5 chilii, culină, cămară, magazin și
pivniță, cu o popicărie și o grădină de
1/2 juger.

Toate sunt arangiate așa, că o fa-
milie poate trăi din venitele întreprin-
derilor amintite.

Casa se află în comuna Romos,
cu 430 case și o poporațiune de aproape
2000 suflete.

Condițiunile favorabile se pot ști
la subscrisul și Redacția »Activității«.

Romos, 17 Sept. 1902.

Vasilie Băsaraba,
învățător confes.

2—2

O NOUĂ PRĂVĂLIE ROMÂNĂ!
**ORĂȘTIE, PIATA-MICĂ VIS-Ă-VIS DE CASA
ORAȘULUI (MAGISTRAT), Nr. 7, ÎN CASELE D-LUI
NICOLAU MIHĂILĂ.**

Subscrisul aduc la cunoștința On. Public din Orăș-
tie și jur, că cu ziua de azi, Joi 11 Sept. 1902 st. n.
(Tăierea capului sfântului Ioan) am deschis o

BĂCĂNIE

sub firma împrotocolată **IOAN ROB.**

Sunt provăzută cu următorii articlii: Căffă verde și
prăjită de Triest, zahăr, surugate, spicerie de tot felul,
săpun de spălat rufe și de toaletă, coloniale, petroleu,
lumini de tot soiul, unt de lemn, colori pulverisate și
în ulei, urezuri sortate, făină, scrobeală fumană, vinețeli
și tot ce aparține ramului de băcănie. Ferărie: rafuri
sortate, cercuri, cuie de toate dimensiunile și pentru toate
lipssele economice. Vase de fer, negre și vinete, etc. etc.

Toate aceste le-am procurat dela firme solide, cu
cari stau în legături comerciale de-a dreptul.

Având cunoștințele de lipsă teoretice și practice în
acest ram, asigur On. Public binevoitor de serviciu solid
și acurat, recomandându-mă cu totdeădinsul, binevoitoru-
lui sprijin, mă subsemnez cu toată stima

IOAN ROB,
COMERCIANT.

3—3

„D A C I A“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12 lângă posta regească).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructifi-
care.

a) depuneri fără anunț până la 100
cor. 5 1/2 %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț
de un an cu 6 %.

c) depuneri făcute de biserici, școale,
corporațiuni culturale ori cu scop
de binefacere cu 6 %.

Contribuția erarială pentru su-
mele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru de-
puneri se cuprinde în libelul de de-
puneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se
pot face și prin postă și se resol-
vează fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe
lângă cambii sau obligații cu caventi.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă
siguranță hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe
aurituri, argintării, pe lângă dispo-
zițiile legale existente, procurându-și
concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte pu-
bliche, pe cari în cas de lipsă le poate
lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lu-
cruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi co-
merciale și economice, în societate
cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arîndează și exarîndează rea-
lități și alte drepturi și întreprinder-
de tot soiul.

Direcțiunea.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

in Orăștie Szászváros.

Opuri —
Bilete de log.
Broșuri —
Circulare —
Bil. de vizită
Invitări —
Bilanțuri —
Acții —
Cap. de epist.
Placate —
Ord. de dans
Adrese —
Compturi —
Note —
Preț Curent.
Anunțuri —
Registre —
Imprimare —
Couverte —
Bilete de cun.
Etc. etc. etc.

Există deja de 14 ani și este pro-
văzută cu tot felul de material
necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografie

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce co-
mande repede și cu prețuri mode-
rate, se îngrijește totodată ca toate
acelea să fie estetic lucrate și
fără erori.

Până de present se bucură de sprigi-
nul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă
aceasta despre promptitudinea și
acurateța cu care efectuește ori-ce
lucrare.

Ca unica tipografie românească în
acest mare comitat, se roagă de bine-
voitorul sprigin al celorlalte institute
rom., precum și al privaților.

